

NINET KAIJSER SPELEN MET DE TIJD

Ninet Kaijser (1970) is een tekenaar pur sang. In stemmig kleurpotlood schetst ze tijdloze, geologische landschappen. Verstilde landschappen die overal en nergens zouden kunnen zijn. Op aarde, of misschien wel op een onbekende planeet, in het verleden, het heden of ergens in een verre toekomst. Kaijser heeft haar atelier in broedplaats Bogotá in Halfweg.

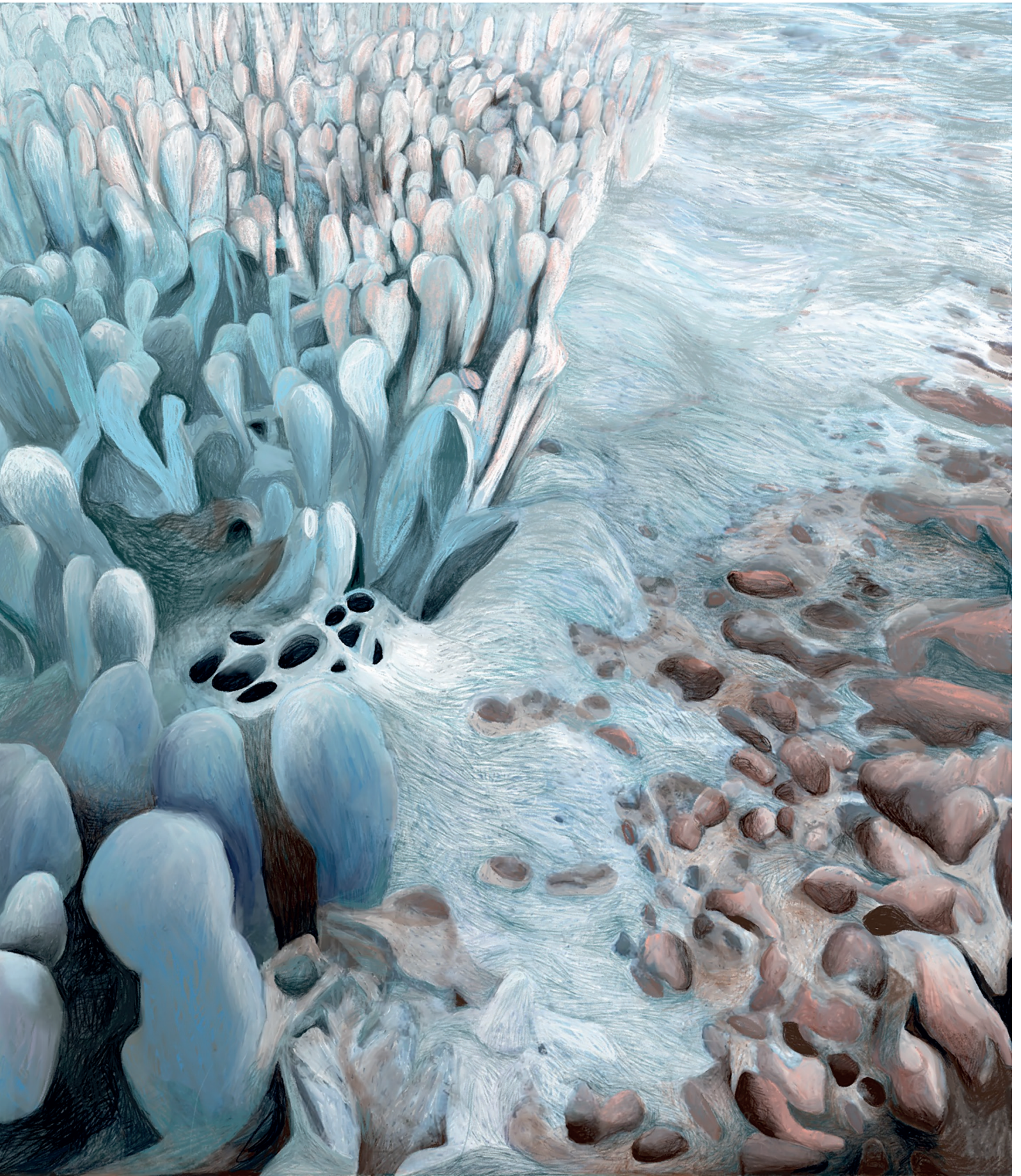
TEKST: MONIEK SPAANS

'Ik noem mezelf wel eens een bèta-meisje uit een dorp. Mijn vader is wiskundeleraar en ik was goed op school, na mijn eindexamen ging ik naar de TU in Delft. Ik was pas zeventien, in die tijd kwam het nog niet bij mij op om naar een kunstacademie te gaan. Dat was een wereld die zo ver van mij afstond, daar durfde ik nog helemaal niet aan te denken. Maar na een jaar in Delft verkaste ik alsnog naar Amsterdam waar ik de lerarenopleiding ben gaan doen, tekenen en wiskunde aan de Witte Lelie. Daarnaast ging ik ook nog kunstgeschiedenis studeren aan de VU.

'De lerarenopleiding was nogal ambachtelijk. Je leerde er verschillende technieken zoals aquarelleren, dieren tekenen, grafiek en modeltekenen. Ik heb er heel veel van opgestoken en er een rijk gevulde gereedschapskist aan overgehouden. Uiteindelijk ben ik met grafiek afgestudeerd.

COLD LAND, digitale tekening, A4, 2021

Op advies van mijn docent grafiek Wim Compier ben ik verder gaan studeren aan een academie. Nog twee jaar naar de AKI in Enschede, waar ik in het derde jaar kon instappen richting tekenen en grafiek.

'De overgang naar de academie was groot, ik moest ontzettend wennen. Ik sprong in een trein die al twee jaar reed, mijn medestudenten hadden hun draai lang en breed gevonden. De eerste maanden waren nogal een worsteling. Ik werd enigszins aan mijn lot overgelaten en was compleet richtingloos. Je had je atelier-uren, je beoordeling en ik moest veel over mijn werk praten wat ik helemaal niet gewend was. Vanuit een concept denken kende ik helemaal niet, ik dacht altijd vanuit het materiaal of van-

uit een soort opdracht. Toch is het heel nuttig geweest dat ik zo in het diepe ben gegooid. Als ik die stap naar de academie niet had gezet, weet ik niet of ik verder als kunstenaar was gegaan.'

KEERPUNT

Na haar afstuderen huurde Kaijser een atelier, maar een carrière als fulltime kunstenaar kwam in eerste instantie niet echt van de grond. Met een lesbevoegdheid op zak rolde ze uiteindelijk toch het onderwijs in. Aan een categoriaal gymnasium doceerde ze zeventien jaar lang wiskunde en tekenen. 'Daarnaast had ik altijd wel een werkplek en exposeerde af en toe als er iets op mijn pad kwam, maar ik was er niet heel actief mee bezig. Totdat zes jaar geleden een ingrijpende gebeurtenis mijn leven totaal op zijn

'Ik ben losser geworden en dat heeft mij veel vrijheid gegeven'

Ninet Kaijser, foto: Sebastian Rich

Kosmos XXIX, kleurpotlood op papier gelijmd op dibond, 26 x 19 cm, 2024

kop gezet heeft. Ik ben heel ziek geworden, ik kreeg een hersenbloeding, een bloeding tussen mijn hersenvliezen. Gelukkig had ik geen uitvalverschijnselen, maar gewoon mijn oude leven weer oppakken was uitgesloten, ik moest mijzelf als het ware opnieuw uitvinden. Het is voor mensen met hersenletsel heel moeilijk om zich te verhouden tot de snelle, steeds drukkere wereld om hen heen. Mij lukt dat dus niet meer, ik heb veel rust en stilte nodig.'

'Mijn atelier werd een soort *save space*, mijn man zette er een klein slaapbankje neer zodat ik kon rusten wanneer ik dat nodig had. In het begin kwam er niets uit mijn handen, was ik alleen maar moe, maar op een gegeven moment begon ik weer te tekenen. En het is echt heel bijzonder, maar nu vloog het er gewoon uit! Het tekenen ging helemaal vanzelf, ik hoefde er niets voor te doen, het kostte mij nul energie, het gebeurde gewoon. Mijn ziekte is een belangrijk keerpunt geweest. Ik ben niet meer bezig om naar een bepaald product toe te werken, ik ben niet meer zo bezig met het resultaat. Ik ben lossier geworden en dat heeft mij veel vrijheid gegeven.'

'Ik wil de tijd voelbaar maken in mijn werk'

TIJD

'Voorheen maakte ik vooral kleine tekeningen vaak in series, maar nu bedacht ik: waarom ga ik niet heel groot werken? Het leek mij fijn om lang aan iets te werken, om er heel veel tijd aan te besteden, en die tijd had ik nu. Ik heb een groot vel opgehangen en ben gewoon maar begonnen. Met potlood, ik ben een echte tekenaar, ik denk altijd vanuit lijnen in tegenstelling tot veel schilders die veelal vanuit vlakken werken. Maar ik begin met niets, er gaat heel wat tijd overheen voordat mijn papier gevuld is met al die lagen kleurpotlood. Ik teken altijd met Caran d'Ache Luminance-potloden op wax/oliebasis waarmee je fijn over elkaar kan kleuren. Bovendien zijn ze licht- en kleurecht.'

WAVE, kleurpotlood op papier, 337 x 196 cm, 2023

Kaijser is gefascineerd door de natuur. Tijdens haar reizen naar Noorwegen, Tenerife en Normandië fotografeerde ze onder meer boomwortels, oesters, korallen en fjorden, water en bergen. 'Ik bewerk mijn foto's een beetje op mijn iPad om er vervolgens prints van te maken waar ik overheen teken. De prints zijn een soort startpunt, een eerste vertrekpunt. Deze kleine werken (29 x 16 cm, *MS*) maak ik in zogenaamd korte of *snelle* tijd, ze zijn in één dag klaar.' Haar kleine werken dienen als basis voor de grotere werken die ze maakt op papier, zoals de tekening *WAVE* die wel 337 x 196 cm meet. *WAVE* heeft ze gemaakt in *langzame* tijd, ze werkte er bijna een jaar aan.

'Ik wil de tijd voelbaar maken in mijn werk. Aan de kust van Normandië waar ik graag kom, heb je enorme rotswanden en steenpartijen die in de loop van millennia verweerd zijn door weer en wind. Daarnaast zie je dat bij opkomend en afnemend tij de kustlijn al binnen zes uur compleet verandert. Dat contrast tussen die langzame en snelle tijd vind ik boeiend en daar speel ik mee.'

ERGENS

'Ik denk dat ik zoek naar een soort nieuwe werelden of plekken. Een plek, een *ergens* waarbij je het gevoel hebt dat je er zou kunnen zijn, maar niet in een werkelijkheid. Daarnaast vind ik het heel spannend dat zo'n plek geen tijd kent. Het zou een plek in het verre verleden kunnen zijn, maar ook een plek ergens in de toekomst. Het is in ieder geval een plek waar de mens niet bestaat. Hoezo maken wij mensen onszelf zo belangrijk, waarom is ons beeld van de wereld altijd vanuit onszelf gedacht? We zijn zó klein! Dat heb ik in het alleen zijn, en in het stil zijn in mezelf, heel erg ervaren.'

www.ninetkaijser.nl
[insta@ninet_drawings](https://www.instagram.com/ninet_drawings)

Kosmos XXII, kleurpotlood op papier gelijmd op dibond, 26 x 19 cm, 2024